

TYKS Seniorien retki 13.2.2025

Lähtö ja bussimatka

Kahdeksalta nytkähti lähes täysi Jalon bussi liikkeelle Tuomiokirkon pysäkiltä määränpäänä Suomen luontokeskus Haltia Espoon Nuuksiossa ja oivallisena välietappina vajaan tunnin ajon jälkeen Salossa vanhaan veturitalliin rakennettu erittäin hyvin toimiva Salon taidemuseo.

Matkanjohtajanamme oli myös retken valmistelusta tälläkin kertaa vastannut Erja Lankinen, joka selvitti matkaajille päivän kulun jakaen myös valaisevaa paperimateriaalia aikataulusta ja käyntikohteista. Kohta Erjan esittelyn jälkeen virisi ainakin takapenkeillä vilkas keskustelu siitä kuinka pitkäaikainen, monivaiheinen, paljon uurastusta ja harrastusmieltä vaativa tehtävä näiden retkien ideoiminen, suunnittelu ja muu valmistelu eri vaiheineen on. Erja sattuihin tulemaan luoksemme sopivasti keskustelumme aikana; saimme häneltä konkreettista tietoa tämän(kin) retken valmistelun eri vaiheista mm. monine varauksineen (bussi, käyntikohteet, maksut, liput, kahvit ja ruokailut, paikallisopastukset ym.).

Tietysti myös muilla penkeillä kävi iloinen puheensorina tuttujen ja myös entuudestaan vähemmän toisiaan tuntevien kesken; tällainen retkihän on samalla yhteisöllinen tapahtuma, jossa voi viritä tuttavuuksia ja kanssakäymistä, mikä tässä ajassamme ja elämänvaiheessamme on hyvinkin merkityksellistä.

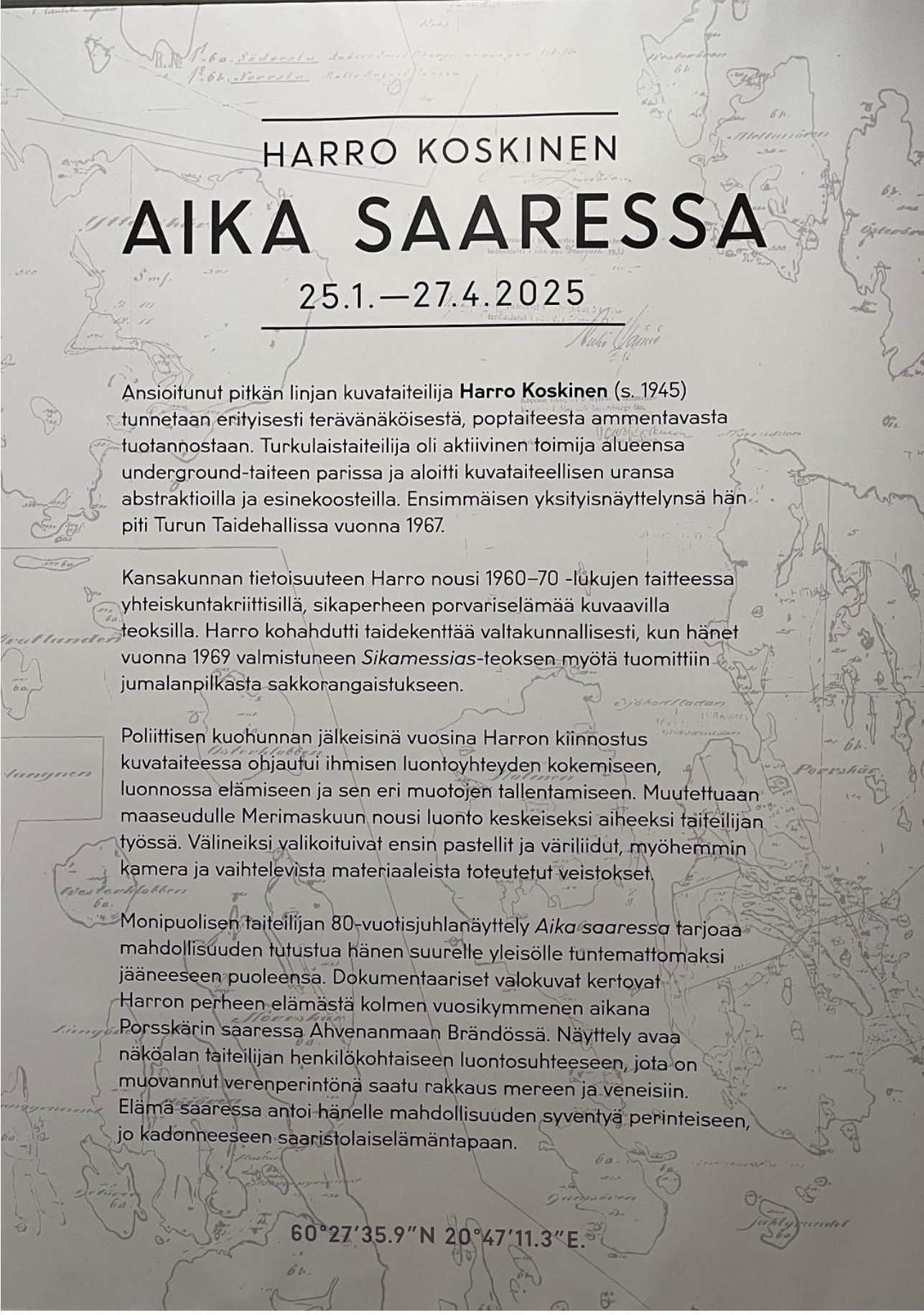
Salon Veturitallimuseo

Jo noin tunnin kuluttua lähdöstämme pääsimme aamukahvipöytään ja ihmettelemään vanhaan veturitalliin remontoitua, sisustettua ja järjestettyä upeaa erittäin hyvin toimivaa taidemuseon näyttelytilaa. Meillä kävi hyvä tuuri: museossa oli erittäin mielenkiintoinen, upea ja laaja monien tuntemaan - mutta varmaan yhtä monelle täysin tuntemattoman - ansioituneen **kuvataiteilija Harro Koskisen 80-vuotisjuhlanäyttely**. Opastettu valokuvanäyttely kertoo Koskisen ja hänen puolisonsa ja perheensä huikeasta elämästä ja pahoin ränsistyneiden 'ikivanhojen' rakennusten kunnostamisesta hienoksi asuinkokonaisuudeksi valtavalla työmäärällä kolmen vuosikymmenen aikana Ahvenanmaan muutoin asumattomassa ulkosaareessa.

Lisäksi oli mahdollisuus tutustua myös kuvataiteilija **Lilli Haapalan** videoteokseen Uneksijat (2021), joka esittää Haapalan ihmeellisen löytöretken Venäjän kaukoitään Amurinmaalle 1800-luvun puolivälissä perustetun utopiyhteisön jäljille.

Niille jäsenille, jotka eivät nyt olleet mukana, voimme lämpimästi suositella omatoimista vierailua Salon taidemuseon näihin näyttelyihin.

Seuraavilla sivuilla kuvia Harro Koskisen näyttelystä:

HARRO KOSKINEN

AIKA SAARESSA

25.1.—27.4.2025

Ansioitunut pitkän linjan kuvataiteilija **Harro Koskinen** (s. 1945) tunnetaan erityisesti terävänäköisestä, pop-taiteesta ammentavasta tuotannostaan. Turkuilaistaiteilija oli aktiivinen toimija alueensa underground-taiteen parissa ja aloitti kuvataiteellisen uransa abstraktioilla ja esinekoosteilla. Ensimmäisen yksityisnäyttelynsä hän piti Turun Taidehallissa vuonna 1967.

Kansakunnan tietoisuuteen Harro nousi 1960–70 -lukujen taitteessa yhteiskuntakriittisillä, sikaperheen porvariselämää kuvaavilla teoksilla. Harro kohahdutti taidekenttää valtakunnallisesti, kun hänet vuonna 1969 valmistuneen *Sikamessias*-teoksen myötä tuomittiin jumalanpilkasta sakkorangaistukseen.

Poliittisen kuohunnan jälkeisinä vuosina Harron kiinnostus kuvataiteessa ohjautui ihmisen luontoyhteyden kokemiseen, luonnossa elämiseen ja sen eri muotojen tallentamiseen. Muutettuaan maaseudulle Merimaskuun nousi luonto keskeiseksi aiheeksi taitelijan työssä. Välineiksi valikoituivat ensin pastellit ja väriliidut, myöhemmin kamera ja vaihtelevista materiaaleista toteutetut veistokset.

Monipuolisen taitelijan 80-vuotisjuhlanäyttely *Aika saarella* tarjoaa mahdollisuuden tutustua hänen suurelle yleisölle tuntemattomaksi jääneeseen puoleensa. Dokumentaariset valokuvat kertovat Harron perheen elämästä kolmen vuosikymmenen aikana Porsskärin saarella Ahvenanmaan Brändössä. Näyttely avaa näköalan taitelijan henkilökohtaiseen luontosuhteeseen, jota on muovannut verenperintönä saatu rakkaus mereen ja veneisiin. Elämä saarella antoi hänelle mahdollisuuden syventyä perinteiseen, jo kadonneeseen saaristolaiselämäntapaan.

60°27'35.9"N 20°47'11.3"E.

LUONNON ARMOILLA

Perheen saarella viettämä aika ja sen rakennuksissa eletty elämä perustui paikan ehdoilla elämiseen. Ulkosaariston kovat sääolosuhteet määrittivät niin saarella vietettävän ajan kuin siellä tehtävät kunnostustyötkin. Talvisin saareen pääsi vain sellaisina vuosina, kun jäät vahvistuivat kantamaan auton verran painoa.

Kovaa vihmova tuuli teki hallaa venevajojen katoille sekä punamultapintaisille rakennuksille. Laiturit kokivat kovia kelinikon aikana ja muurikivet tipahtelivat poluille. Pihapiiri, polut ja ranta vaativat jokakesäistä niittoa, jottei villi vesakko vallannut saarta. Ihmisen muokkaama kulttuuriympäristö saaristossa on herkkää ja nopeasti katoavaa, ellei ihminen ole ylläpitämässä siellä tarvitsemaansa infrastruktuuria.

Kiinteistöjen korjaaminen oli Harrolle perheineen tapa tutustua saareen ja paikkojen korjaaminen oli alueen hoivaamista. Perinnepihapiirien umpeen kasvaminen ja saaristolaisasutuksen rapistuminen ovat yleisiä ilmiöitä kaikkialla Suomessa. Ajan virta käy ja jossain vaiheessa luonto ottaa takaisin sen mitä on antanutkin – mennyt elämä on nyt muisto valokuvin.

60°27'35.9"N 20°47'11.3"E.

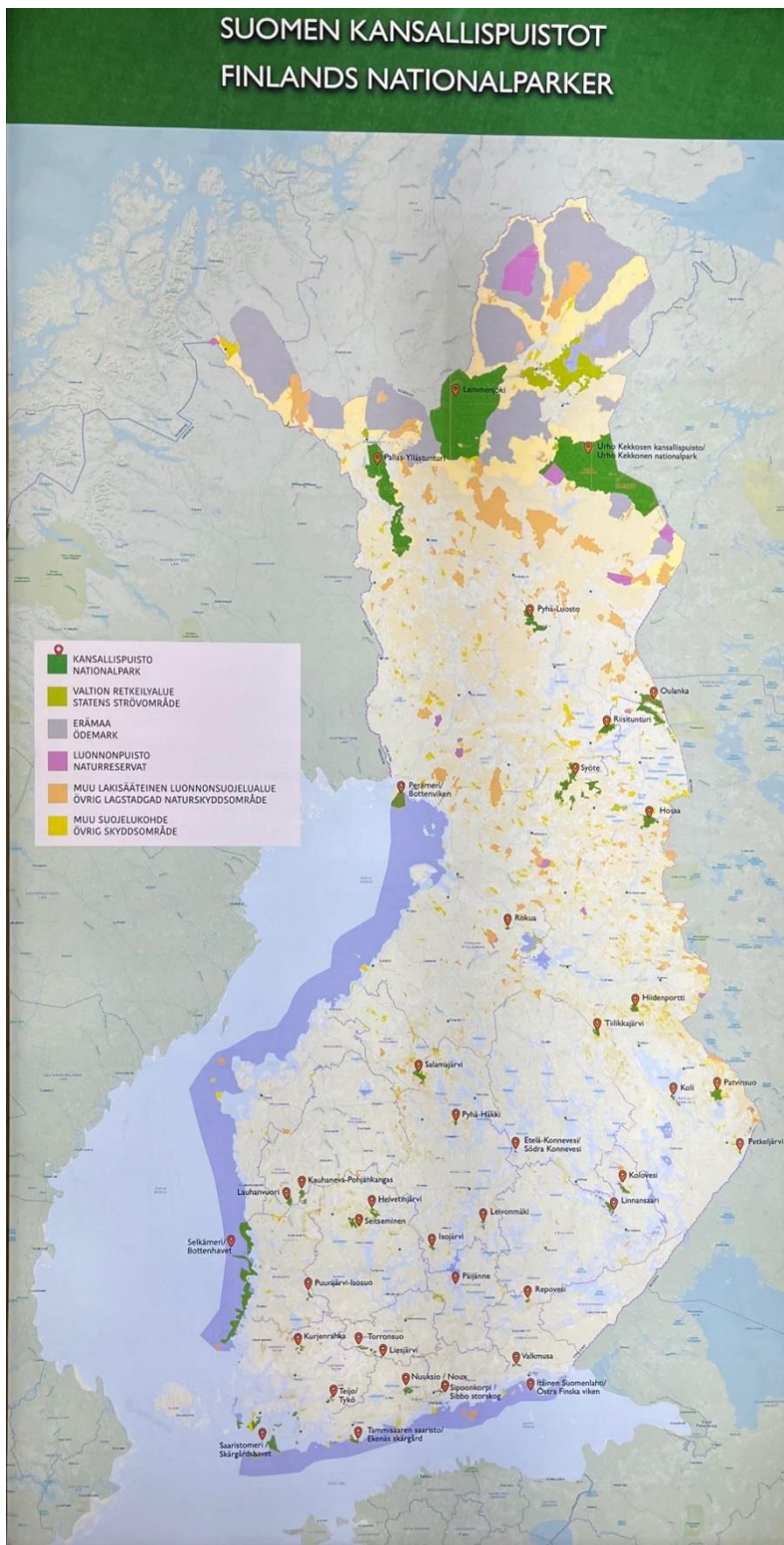

Luontokeskus Haltia

Reippaan tunnin turvallisen ajomatkan kuluttua saavuimme äsken Veturitallissa kokemastamme vilkkaasti ja ihailevasti keskustellen Espoon Nuuksion kupeessa sijaitsevaan ylevästi nimettyyn Suomen luontokeskus Haltiaan, joka kokoaa kiehtovasti Suomen luonnon helmet saman katon alle. Haltian päärakennus lumisessa maisemassa on jo sinänsä nähtävyys. Se on rakennettu runsaat 10 vuotta sitten lähes kokonaan puusta ja mm. kaikki pinnat myös sisällä ovat kaunista puuta.

Opastetulla kierroksella päänäyttelyyn saimme mm. tietää Haltian olevan ikään kuin portti maamme kaikkiin 41:een kansallispuistoon. Kierros – erityisesti useat sadat 'laajakangas'-videot Suomen kauneimmista erilaisista maisemista – tarjosi jo vuosikymmeniä sitten opitun lisäksi ahaa -elämystietoja, joita ei ole tullut edes ajatelleeksi. Näyttely ja näyttelypaikka ovat kokemisen arvoisia.

Opastetun kierroksen jälkeen saimme nauttia hyvän salaattipitoisen aterian ja siinä samalla sulatella keskusteluin näkemäämme ja kuulemaamme.

Lopussakin kiitos seisoo

Kaikki hyväkin päättyy aikanaan; niin myös tämä retki täsmälleen ilmoitettuna ajankohtana, kun Jalobussi kaartoi tutun kuskien ohjastamana tuomiokirkon pysäkeille. Takapenkeillä keskustelimme (ja kuuntelin) nyt lehtikirjoitusten innoittamana ammattiasioista kuten mm. kirurgisten toimenpiteiden ja hoitojen kehittymisestä kuluneiden 50 vuoden aikana. Kiitos vielä tässä yhteydessä erityisesti takapenkien flikoille.

Päivän aikana kävi keskusteluissa ilmi, että matkakohteet olivat melkein kaikille matkalaisille aiemmin kokemattomia. Niinpä olemme

nyt näitä kokemuksia rikkaampia. Voimme kernaasti suositella näitä kohteita kaikille myös omatoimisiin vierailuihin.

Erjan päätössanojen jälkeen annoimme hänelle taputuksin ansaitsemansa runsaat kiitokset.

Erjan pyynnöstä tämän laverteli vielä muistin aikana Takapenkin Taavi